

V I E N Y B Ė

72 M. 31 N.

BROOKLYN, N. Y.

1958 M. RUGPIŪČIO (AUGUST) 8 D.

TEL. APlegate 7-7257

KAINA 15 C.

LIETUVAITĖ VALIBAITĖ AMERIKOS GOŽIO VICE-KARALIENĖ...

Miss Florida tarp lietuvių

Liepos 27 d. Lietuvos garbės konsulo dr. Juliaus J. Bielskio rezidencijoje 1001 Hiltz Ave., Los Angeles, Cal., įvyko smagios vakarės konsulo žmonos p. Onos Bielskienės vardadienio proga. Varduvininkės pasveikinti susirinko labai gausus lietuvių skaičius, per 80 asmenų, iš Los Angeles, Long Beach ir apylinkių. Greit praslinko kelios jaukios valandos besikalbant ir vaikštant. Svečių tarpe buvo matyti prof. Mykolas Biržiška, dainininkė H. Bartush-Swaggert, komp. B. Budriūnas, laikraštininkas J. Gobis, dr. J. Jurkūnas, dr. P. Pamataitis, A. Latvėnas, muz. J. Ažuolaitis, V. Archis, Deringienė, agr. B. Dūda, Vaitekai, Raibiai, Dabkiai, Valavičiai ir daugybė kitų. Taip pat atostogaujantieji ar pro Los Angeles pravažiuojantieji čikagiečiai: prof. Viktoras Biržiška, kompoz. prof. Vladas Jakubėnas su žmona, dainininkė Rita Zukaitytė.

Į vardadienio vakarę pabaigą svečiams buvo pateiktas šturpris: konsulo pakviesta atvyko pas lietuvius Miss Florida -- Marcia Valibaitė (Valibus), ką tik dalyvavusi vykusiuose Long Beach rungtyse dėl Miss United States titulo. Ji pateko į finalinę penkeriukę ir paskutiniame balsavime tik vienu punktu pralaimėjo Miss United States karūną Miss Louisianos naudai. Vadinasi, tapo Miss United States 1958 metų grožio vicekaralienė. Berods, tai bus aukščiausias grožio konkursų titulas, kokio yra pasiekusi Amerikos lietuvaitė.

Marcia Valibaitė yra trečios generacijos Amerikos lietuvaitė. Tėvai, abu čia gimiai lietuviai, kilę iš Pensilvanijos. Ji dabar yra 20 metų, studijuoja Floridoje universitete kino ir televizijos meną. Long

Tesimys 3 psl.

nejmanomi svarstyti, anot memorandumo, dalyvaujant atstovams komunistinės diktatūros, kuri yra "užgniaužusi reprezentacines institucijas ten, kur jos jau buvo".

Memorandumas primena neseniai buvusios Tarptautinės Darbo Organizacijos konferencijos nutarimą, atmetusį Vengrijos dalyvavimą, ir reikalauja Tarparlamentinės Unijos konferenciją atvesti kredencialus komunistinių diktatūrų "parlamentarų".

PJT memorandumo reikalavimus paremia Airijos, Britanijos, JAV, Danijos, Australijos, Burmos, Prancūzijos, Austrijos ir kitų parlamentų atstovai.

LAISVĖ YRA NEDALOMA...

Prezidentas Eisenhoweris trečiadienį spaudos konferencijoje pareiškė, kad Chruščiovo reikalavimas sušaukti Jungtinių Tautų visumos susirinkimas neturėtų apsiriboti vien tik diskusijomis apie Libano padėtį. Jis turėtų paliesti Vidurio Rytų apskritai, nes juose pasireiškiančios problemos apima plačią sritį.

Prezidentas toliau pasakė, kad šiuo metu nemanąs dalyvauti JT visumos sesijoje, tačiau jis dalyvaus, jei ras tai reikalinga ar naudinga. Jis tuo tarpu nežina, ar kurios kitos valstybės vyriausybės galva dalyvaus tokioj sesijoje.

Palietęs Vidurio Rytų pagrindines problemas, prezidentas nurodė tų kraštų pastovumui ir gerovei pasiekti, reikia vykdyti pozityvės ekonominės paramos programas. Sovietai turėtų prisidėti prie Amerikos ir kitų kraštų pastangų išspręsti Vidurio Rytų ekonomines ir politines problemas JT rėmuose.

Palietęs Chruščiovo priekaištus Amerikai dėl tariamos agresijos priekaištai bei kaltinimai istorijos faktų šviesoje turėtų būti nukreipti pačių komunistų adresu. Ir prezidentas nurodė tokius pavyzdžius, kaip Sovietų dominavimą Rytų Europos tau-

toms, sovietų paramą komunistų agresijai Korejoje ir Vietname. Visa tai rodo, sakė prezidentas, kad agresijos kaltinimai tiksliau turėtų būti nukreipti prieš patį Kremlių.

Kalbėdamas apie amerikiečių karinius dalinius Libane, prezidentas dar kartą pabrėžė, kad jie iš ten bus atsaukti kai Libano vyriausybė bus tikra, kad jai nebegresia netiesioginės agresijos pavojus ir kai Libano vyriausybė paprašys Amerikos atsaukti savo kariuomenės dalinius.

Prezidentas pasisakė tvirtai tikintis nacionalizmo, kaip teisėta tautos aspiracija. Jis pareiškė, kad bet kuri tauta turi teisę būti nepriklausoma. Jeigu arabų kraštai nori išreikšti savo nacionalizmą federacijos apimtyje, tai Amerika tam nesipriešins.

Amerika neįsako primesti savo suverenumo nė vienai tautai.

Amerika nemėgina padaryti savo tarnu nė vieno krašto. Amerika tvirtai tiki, kad laisvė yra nedaloma, kad ji vykdytina visur.

Chruščiovas savo laiškuose prezidentui Eisenhoweriui, Macmillanui ir de Gaulliui reikalauja sušaukti nepaprastą

Jungtinių Tautų visumos susirinkimo sesiją, vietoj anksčiau siūlytos viršūnių konferencijos.

VIRŠUJE: Long Beach, Cal., festivalio salėje Miss United States rinkimų dieną. Miss Florida Marcia Valibaitė kalbasi su lietuvių laikraštininku Algirdu Gustaičiu ir žinomu latvių rašytoju Anslavu Egličiu (nugara ir profilis).

D. Cibo nuotrauka

REIKALAUJA NEBENDRAUTI SU SOVIETŲ "PARLAMENTARAIŠ"

Ryšium su Brazilijos sostinėje Rio de Janeiro nuo liepos 24 iki rugpiūčio 1 vykusia Tarparlamentinės Unijos 47 konferencija PJT įtelkė demokratinių parlamentų suvažiavimą.

* Be jau esamų Libane 14,000 amerikiečių karių, dar naujai išsilaiptinta 2,300 su 72 tankais Patton. Sukilėliai ginklų nepadėjo, bet derybos tarp vyriausybės ir sukilėlių vadų tęsiamos.

* Po Chruščiovo slapto pasimatymo su Mao Tse Tungu kalbama, kad Sovietai ir Kinai susitarė vesti didelę diplomatinę ofenzivą JT specialioj sesijoje.

* Antrą dieną prezidento Eisenhowerio specialus pasiuntinys Murphy turėjo susitikti su prezidentu Nasseriu, bet dėl nenumatytų kliūčių, susitikimas neįvyko.

kratinių parlamentų delegatams toje konferencijoje platų memorandumą prieš komunistinės diktatūros atstovų dalyvavimą tame demokratinių parlamentų suvažiavime.

Tokių komunistinės diktatūros "parlamentarų" dalyvavimas, — sako memorandumas, — reikštų parlamentinės santvarkos ir pačios demokratijos pagrindų išniekinimą.

Komunistinės diktatūros atstovų dalyvavimas aiškiai prieštarauja Tarparlamentinės Unijos chartoje pažymėtiems uždaviniams siekti "demokratinį institucijų įtvirtinimą ir išvystymą". Komunistiniai kraštai nėra kvalifikuoti būti Unijos nariais.

Pačios konferencijos darbotvarkėje įrašyti klausimai, kaip "tautiniai ir tarptautiniai spaudos ir informacijos aspektai, reprezentacinės institucijos išvystymas suverenumo neturinčiuose kraštuose",

Feljetonas

Laiškas atostogaujantiems žmonai

Gera, brangioji, kad pas-kambinau.

Zinau, kad Tau labai sunku prisiversti parašyti man laišką. Buvau begalo pasiilgęs. Dabar, kad ir iš labai toli, išgirdęs Tavobalsą, jaučiuosi daug geriau.

Pameni, siutau kai tu važiavai, o aš dėl mudviem tik žinomų priežasčių, pasilikau namie. . .

Prisipažinsiu -- pavydėjau, bet dabar visai to lietaus nepavydžiu, nes ir čia New Yorke jo iki valiai.

Mano senas pasakymas tebe-galioja: "kol tu, brangioji, dirbsi, Tau duoną garantuoju". Šiais metais Tavo padėtis dar geresnė, atostogauji viena -- siurbti plačiuosna pušų orą, o kūną vilgai sūriu vandeniu ir kepini saulėje. . . Žinoma, jei iš viso saulė ten bent kada pasirodo.

Tiesa, pas mus jau kelinta diena šitina ir kepina. Naktimis toks aukštas "jumidyti", kad lovoje plaukioji kaip jū-roj. . . Sapnavau prikly sapną: Tave užtikau su kažkokiu saulėje degusiu besibučiuojant. . . Žinoma pašokau iš lovos ir visą naktį nebeužmigau. . .

To viso nesidėk širdin. Tai tik žangos vietoj. . .

Acha, tiesa, baigiau visus man užduotus darbus.

Atvažiavus namelio nebepazins. Būdamas iš viršaus ir iš vidaus. Tavo miegamasis tikrai puikiai atrodo. Net pavydžiu Tau jo.

Zinau, brangioji, aš nei-pats nebežinau, gal tai senatvės pažymys -- aš visko pradėjau Tau pavydėti kai likau tik savo suaugusių vaikų tėvu. . .

Visus kitus kambarius išda-ziau taip kaip buvome sutarę -- pavyko puikiai. Geras "išmis-las" tas volelis. Greitai ir ge-rai. Darbas atliktas, kaip spe-cialisto. Taip sako ir mūsų gražioji kaimynė.

Aš ir jos vyrui pavydžiu. . . Zinau, vakar abu išpuoše ir išėjo į miestą. Čiauskėda-mi. . . susikabinę. . . tarytu-m tik vedę. . . O juk pati zinau, ji jau arti penkiosde-šimt, bet dar tokia gyva ir tiek savyje energijos turinti, kad ir jos vyras, tas nuolatinis suri-gėlis vakar šypsojos.

Ilgai delsiau su tuo kamba-rėliu, kurį buvau numatęs, dar namo nepirkęs, savo darbo kambarėliu -- norėjau pasi-priešinti ir išdažyt žalsva spal-va ir užimt. Bet pagalvojau, kad Tau galiu ir vėl pailsėjusi-s nervus sutrikdyti -- atsi-sakiau. Nudažiau langus ir du-ris baltai, o sienas išpopieria-vau. Taip kaip buvo įskayta.

Tegul gi būna jis svečiams, gi-minėms ir kitiems nakvyninini-kams. Žinoma, kiek keistoka, kad žmogus išgijęs namą negali turėti kampą savo profes-i-niam darbu. bet ką darysi brangioji, tegul tik buna ramy-bė mūsų namuose, o aš su savo motiejukais rasiu kur nors prie-glaudėlę.

Taigi visi šie kambariai ga-tavi. Grindys iškustos, įvaži-kuotos, kilimai siurbliu iš-siurbti, iškloti, baldai nušle-ruoti -- langų stiklai blizga -- viskas paruošta. Mano išmany-mu čia ir iš dangaus angelai nusileidę nesušteptų sparnų. Bet tu man atleisk, brangioji, jei atvažiavus rasi dar kokią už-klėdusią ir pasigailėjimo vertą dulkę. . .

Zinau, šiandien gimė idėja. Ji kas minutę kristalizuojasi mano galvoje ir aš manau, kad tau dar tebekaitinantis saulės atokaitoje bus įvykdyta.

Papasakojau apie tai ir dė-dei Petru, kuris čia netikėtai buvo užklėdęs, pasiūstas tetulės patikrinti, kaip man vienam se-kasi gyventi. Patiko ir jam ma-no projektas, bet kai viską iš-aškinau ir parodžiau rūsyje, ku-riame kampe manau įstengtį, savo nuosavame name, darbo kambarėlį tarė:

-- Vaikine, patariu, pasi-rink prastesnį kampą. Šito gali prireikti Agotėlei -- sakysim siuvimo ir prosijimo kambarė-liui. Matai čia langas į sodelį, čia pat kas pavasarį prazįsta obelaitė, geras vaizdas. Aš tau to kampelio, vaikine, nepavyd-žiu, bet man bus labai gaila tavo darbo. . .

Dabar va ir nežinau ką be-daryti. Gaila, kad tokia mintis negimė kai dar tu čia šutai New Yorke.

Taigi matai kokios mano bėdos. . .

Zinau, kad tau idomu ką aš veikiu vakarais. Tau ir klaus-ti, žinoma, nereikty, o man ir ašikint, bet sakau dėl visako įrašysiu. Gal gi, brangioji, bū-si pamiršus. Ir kur Tau ten prie marių, taškantis, kaip žuvėdrai, atsiminti tokį menką dailiojo žodžio kūrėją.

Tiesa aš nepasirašiau po nuo-smukio deklaracija, nes niekās man jos ir nesilūse pasirašyti, bet deklaracijos vaisius jau ma-tau. Pieni laikraščiai apie tai straipnių ir žingeidžių išve-džiojimų, su žeme sumaišymų ir iki debesų aukštųjų iškėli-mų -- ugninių ir pikty, o ne-retai žveidnių, žirdi liečiančių ir ašarų išpaudžiančių.

Tik įtvirtuok šiekose šimt pamaso bajorų su paskutiniu ju lauréatų priešakyje trenkė nuo-smukui antausį! Man, žinoma, tai viskas "napliuvat" -- o, brangioji neužsigauk, tai žodis geras. Daug ką pasakantis. Šiandien mat nebereikia daug aiškinti ir daug kalbėti -- drėbei syki, vaikine, tai visą amžių tave minės.

Dabar, kaip tik skaitau nau-dingą išprotėjimą, kuris iš mūsų literatūrą esąs pats vertingiau-sias įrašas, kitaip sakant mūsų nusmukusios ir nusmuokintos li-teratūros iškėlimas. Ir kuo dau-giau skaitau balton drobeni iš-mintą herojų, tuo jo beprotiš-kumas išnyra kaip saulė iš de-(Tęsinys 9 psl.)

J. Rūtenis

Lietuviškos vasarvietės

LIETUVIAI ATIDARĖ VASARNAMI

Puikios Jūrų Maudynės Prie Pat Namu

Išrenduojame apartmentus po 2, 3, ir 4 kambarius.

Taipgi išrenduojame paskirus miegamuosius kambarius su public kitchen. Kainos nebrangios.

Užsisakykite vietas laišku arba telefonu.

Violet's Guest Home

125 Atlantic Ave., Atlantic City, N. J.
Telefonas 5-2338

NIDA -- geriausia vasarvietė CAPE COD, MASS. Veikia iki rugsėjo 30 d. Kreiptis: V. NORVAISIENĖ, West Hyannisport, P.O. Box 367, Cape Cod, Mass. Tel. Hyannis: SPring 5-3987; Bostone AVenue 8-8079.

TRAKŲ VASARVIETĖ -- THOMPSON, CONN. Prie Quatic Ežero. Geriausia vieta Naujojoje Anglijoje žiškantiems poilsio. Maistas ir kambarys \$35 savaitei. Kreiptis: MRS. G. PAKNYS, Box 126, THOMPSON, CONN. Tel. Walnut 3-2836 (Putnam).

NAUJA VASARVIETĖ -- CAPE COD, MASS. Ideali vieta šeimoms ir pavieniems asmenims. Geros sąlygos -- sveikas maistas. Kreiptis: STASYS LUSYS, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Tel. EVERgreen 7-5576.

HILLSIDE ACRES VASARVIETĖ -- MILANVILLE, PA. Moderniška vasarvietė prie Delaware upės, netoli nuo New Yorke -- galima maudytis, žuvauti, laiveliais plaukioti. Maistas šviežias -- tiesiog iš mūsų famos. Kambariai moderniški -- su šiltu ir šaltu vandeniu -- 31 dol. savaitei. Dėl informacijų ar rezervacijų kreiptis: Mr. A. THOMAS, MILANVILLE, PA. Tel. BeechLake 9024-R25

Kas mėgsta Atlanto audringas bangas, bet ne-mėgsta ilgų varginančių kelionių, vasaroti vyksta

į Asbury Park, N. J. į F. Lanio (Lanausko) vasar-nami. Išnuojami kambariai sezonui, savaitei, bei savaitgaliams. Vasarotojų patogumui kiekvienam aukšte yra virtuvė, šaldytuvai ir reikalingi indai, apmokamas mokestis už naudymąsi.

Tiesioginis susisiekinimas autobusais ir traukiniais su New Yorke, Newarku ir Philadelphia. Dėl smul-kesnių informacijų kreiptis:

F. LANIUS
515 FOURTH AVE (Cor. Eriory St.)
ASBURY PARK, N. J.

Tel. PProspect 4-6034

NORITE GEROS -- MENIŠKOS FOTOGRAFIJOS

Portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų - vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų.

Jums geromis sąlygomis padarys

VYTAUTAS MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

Tel. HY 7-4677

TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS

AUGUST TRAUN, Savininkas

N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas POplar 9-9352

J. Rūtenis

PASAULYJE

* Meksikoje Acapulco plaže ryklis mirtinai sudraskė besimaudančią moterį. Viešbučių savininkai, bijodami, kad vasarotojai neišsigastų, paskelbė, kad moterį sudraskęs laivo propeleris.

* Anglijoje grafo Bedfordo pily šį mėnesį susirinks tarptautinis nudistų kongresas, kuriame bus įleidžiami visiškai nuogai neišsirengę asmenys.

* Prancūzijos vyriausybė nutarė rugsėjo 28 d. įvykdyti referendumą de Gaulle siūlomai konstitucijai priimti.

* Izraelis uždraudė anglų lėkuvams skristi per jo teritoriją į Jordaną. Dabar anglai savo kariuomenę Jordane turės aprūpinti jūros keliu per Akabos uostą.

* Buvęs Hitlerio admirolas Denitz reikalauja reabilituoti vokiečių povandeninių laivų jūrininkus.

* Valst. sekretorius Dulles grįžo iš Rio de Janeiro, kur tarėsi su Brazilijos prezidentu Kubičeku.

* Turkams ir graikams susitarus dėl paliaubų, anglai panaikino draudimą vaikščioti naktimis Kipro saloje.

IŠNUOMOJAMAS BUTAS SU GYDYTOJO KABINETU

Išnuomojamas butas iš 7 kambarių ir gydytojo kabinetas. Kampas Grand Street ir Union Ave., Brooklyne. Kreiptis pas: S. MISIŪNĄ, 502 GRAND ST., telefonas EV 4-8934.

JIEŠKO BUTO

Antanas Linkus, Jr., buvęs Amerikos Liet. Piliečių Klubo sekretorius, jieško buto iš 5 ar 6 kambarių Woodhavene, Ozone Park, Forest Park ar Richmond Hill. Siūlyti: tel. MI 2-2068.

Pasinaudokite mūsų nuolaidomis, ruošdami paketus į Lietuvą.
IVAIRIAUSIOS MEDŽIAGOS DRABUŽIAMS
 Didžiausias pasirinkimas

H. KOEN

111 DELANCEY ST., NEW YORK 2, N. Y.
 (Tuojau už Williamsburgo tilto)

Miss Florida svečiuojasi pas Lietuvos konsulą: iš kairės į dešinę stovi: konsulas dr. J. J. Bielskis, Ona Bieškieienė, A. Gustaitis, B. Raila. Sėdi: Pola Tendziulytė-Lukienė (buv. Kauno dramos teatro aktorė nepriklausomybės kūrimosi metais), Marcia Valibaitė ir Daneta Railienė. L. Briedžio nuotrauka

MISS FLORIDA PAS KONSULĄ DR. J. BIELSKĮ

(Tęsinys iš 1 psl.)

Beach grožio festivalijai pasibaigus, tuoj gavo iš Hollywoodo studijų pasiūlymą. Kai bus atlikti vadinamieji "screen test", paaiškės, ar jai bus suteikta progos plačiau pasireikšti.

Ši reto grožio ir labai šiltos asmenybės lietuvaitė, dabar gyvenanti nelietuviškoje aplinkoje, daugelio svečių nusivylimui nekalbėjo lietuviškai. Bet eilę paskrų lietuviškų žodžių ir posakių dar mokėjo. Sėkisi lietuviškai kalbėti buvo išmokusi

iš savo senutės vaikystėje, bet vėliau primiršusi.

Jei būtų progos daugiau bendrauti su lietuviais, Marcia tikriausiai greit "atlietuvtų" ir kalbos srityje. Ji nepriklauso prie tų, kurie išsiginą savo tautinės kilmės ir skuba kažytis svetimomis plunksnomis. Ji jaučiasi lietuvaitė, didžiuojasi savo kilme ir pati mielai jieško bendravimo su lietuviais. Kai per grožio festivalio atidarymo iškilmes į Long Beach buvo pakviestas diplomatinis korpusas, jų tarpe ir Lietuvos garbės konsulas dr. J. J. Bielskis ir publi-

kai praneštos dalyvių pavardės, Marcia Valibaitė, išgirdusi apie Lietuvos konsulo dalyvavimą, netrukus pati jį susijieškojo ir prisistatė, kaip vienintelė lietuvaitė.

Long Beach iškilmių metu, o taip pat ir vaizėse pas pp. Bielskįs ji jaukiausią jautėsi lietuvių laikraštinių tarpe, su kuriais jai nebuvo galo išpuodžiams, kalboms ir juokavimams. Palinkėdime, kad 1958 metų Amerikos grožio vicekaralienė pasisektų įgyvendinti savo svajonę -- tapti žinoma televizijos aktore.

Trims tautinėms sukaktims — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo 40 metų, Lietuvos himno autoriaus V. Kudirkos gimimo 100 metų ir Lietuvos globėjo šv. Kazimiero gimimo 500 metų — atžymėti —

Rugpiūčio 31 (sekmadienį prieš "Labor Day") 2 val. p.p.

Carnegie Hall, 154 W. 57th Street, New Yorke, įvyksta

PLB SEIMO KONCERTAS

DALYVAUJA: Čiurlionio ir Dainavos Ansamblių, Pirmyn ir Varpo chorų **Jungtinis choras**; solistai: S. Baranauskas, A. Brazis, J. Krištolaitytė, A. Stempuzienė, J. Žukas (vargonais); **Simfoninis orkestras**. Programoj: B. Budriūno, V. Jakubėno, J. Karnavičiaus, kun. B. Markaičio, S.J., S. Šimkaus, J. Žilevičiaus veikalai.

Bilietai nuo \$5.75 ložėse ir parterėje iki \$1.— balkone.

PO KONCERTO, rugpjūčio 31 d., 7 val. vak., Stattler viešbutyje, 7th Ave., 32 & 33 St., New Yorke, įvyksta PLB Seimo

PABAIGTUVIŲ BANKETAS

menu su vynu — po banketo — šokiai — bilietas \$10.—

Koncerto ir banketo bilietų galima gauti:

Brooklyne: Piliečių Klube, 280 Union Ave.; Atletų Klube, 1332 Halsey St.; J. Ginkaus krautuvėje, 495 Grand St.; pas kun. V. Dabušį ar P. Jurkų ("Darbininkas"), 916 Willoughby Ave.; I. Banaitytė, 192 Arlington Ave.

Woodhaven, N. Y.: J. Andriušio Haven Realty, 8709 Jamaica Ave.;

Paterson, N. J.: A. Rugys, 212 Lawrence Pl.;

Kearny, N. J.: K. Barzdukas, 273 Chestnut St.;

Newark, N. J.: Mrs. Trečiokienė, 84 Van Ness Pl.;

Hartford, Conn.: W. M. Chase, 275 Farmington Ave.;

Elizabeth, N. J.: K. Bartys, 218 Franklin St.;

Waterbury, Conn.: P. Vileišis, Allerton Rd., Middlebury, Conn.;

Worcester, Mass.: A. Gražulis, 46½ Providence St.;

Flushing 55, N. Y.: V. Vaitiekūnas, 137-16 N. Hempstead Tpke., INdependence 3-1652;

Maspeth, N. Y.: V. J. Atsimainymo parapijoj, 64-14 56th Rd., DA. 6-2236.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tysliava
Editor and Publisher
192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York
Tel. APplegate 7-7257

Entered as Second Class
Matter October 23, 1907 at
the Post Office of Brooklyn
N. Y. Subscription Rates:
USA, Canada and other
countries \$7.00 for one
year. Advertising rates on
application.

Vidurio Rytai ir Lietuva...

Ryšium su sovietų sukelta Vidurio Rytų krize Lietuvos Diplomatinis šefas min. S. Lorzaitis yra pasiuntęs Jungtinių Tautų organizacijos generaliniam sekr. D. Hammarskjöld šitokį raštą:

"Kadangi Sovietų Sąjungos vyriausybė pasisakė prieš pasiuntimą Jungtinių Valstybių kariuomenės į Libaną ir Didžiosios Britanijos kariuomenės į Jordaniją, turio garbės priminti Jungtinių Tautų Organizacijai, kad sovietų vyriausybei neleistina feikšti toki nusistatymą, nes ji yra nusikaltusi brutališkais ir nuolatiniais tarptautinės teisės ir Jungtinių Tautų statuto pažeidimais. Maskvos vyriausybė tebelauko Lietuvą neteisėtoje karinėje okupacijoje, kuri yra sovietų kariuomenės įsiveržimo į mano kraštą pasekmė. Toji vyriausybė yra taip pat nusikaltusi tokiomis pat agresijos ir smurto aktais prieš kitas Centro ir Rytų Europos valstybes, sunaikindama jų nepriklausomybę bei laisvę.

Tokiu būdu Maskvos vyriausybė neturi nei teisinio, nei moralinio pagrindo priešintis akcijai, kurią Jungtinės Valstybės ir Didžioji Britanija vykdo dviejų Vidurio Rytų valstybių nepriklausomybei apsaugoti, tų valstybių teisėtų vyriausybių įsakmū prašymu ir atitinkamai teisės nuostatom.

Be to, sovietų vyriausybės laikysena šiuo klausimu dar kartą aiškiai parodo visišką tarptautinės teisės ir tautų teisės panieką, kuri yra tiek primastos Lietuvai priespaudos, tiek Sovietų Sąjungos bendrosios politikos pagrindu. Vidurio Rytų įvykiai yra naujas įrodymas, kad kovai su ta politika, be kitų priemonių, reikia, kad Jungtinės Tautos keltų savo balsą ne tik už Sovietų Sąjungos grąsomą valstybes, bet taip pat už tų valstybių nepriklausomybės atstatymą, kurios, kaip Lietuva, jau yra sovietų pavergtos."

**Nepamirškite
atnaujinti
prenumeratos**

Tai buvo tada, kai nuosavą Tėviškės žemę po savo kojomis turėjome. 1933 VIII. 14-18 d.d. Pasaulio Skautų, -ėjų Šefai aplankė Lietuvos skautus. Čia matome Lordą Baden Powell'į ir jo žmoną - Pasaulio Skautų Šefę - Lietuvos Respublikos Prezidento ir Skautų Šefo Antano Smetonos ir jo žmonos draugijoje. (Iš Br. Jameikienės albumo)

LIETUVOS SKAUTŲ SAJUNGOS KETVIRTOJI TAUTINĖ STOVYKLA

ROMAS KEZYS

Kas dešimtį metų nuo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo ir lietuviškosios skautijos įsteigimo (1918 m.), LSS rengia didelio masto lietuvių skautų - skaučių suvažiavimus - Tautines Stovyklas. Jų tikslas yra atžymėti šias dvi sukaktis ir parodyti sava tautai skautijos atliktus darbus dešimties metų laikotarpyje.

skautybės charakterio bruožą ir iškelti ištikimybės savo kraštui principą. TS svarbą tremtyje padidėja keliaropai, tad nuostabu, kad skautų vadovybė sutelkė geriausias pajėgas šią stovyklą tinkamai suorganizuoti ir praveisti.

Bendrojo TS programoj bus

Rugp. 23 d. -- Pasaulio Lietuvių Diena. Čia bus stengiamasi supažindinti jaunimą su lietuvių bendruomenės idėja, iškeliant tautinio solidarumo reikalą.

Rugp. 24 d. -- 40 m. Jubilejaus Diena. Ši diena bus svarbiausia visos TS programos dalis. Čia bus išskilmės pagerbti zuvusiems kovotojams ir

*Lietuva sraudy tragią ir seserį, baigiam
šias dvidešimtojo amžiaus metus, svei-
resn geriamis linkojimais. Tik eksime, kad
mūsų jaunimas, auštojamas daisiu Dixie, Te-
vybei ir Artimaj, stiprins mūsų Tautą, turėtin
draugystės ryšius su rity taudy jaunima ir kas
laime ryšius rity vėrai smonijai. Šitokia uik-
timi draugiai sonyvime per antrąjį dvidešim-
tici metų slenkstį!*
A. Jucpua
1938 m. liepos 10 d.

1928 m. Tautinė Stovykla įvyko Aukštosios Panemunės šile. Dalyvavo 420 skautų ir skaučių. Antroji TS buvo 1938 m. Pažaislyje ir A. Panemunėje. Čia dalyvavo 3,500 jaunuolių. Tarpe jų buvo 12 tautų svečiai skautai. Trečioji TS buvo surengta Vokietijoje. Čia stovyklavo apie 1500. Gi ketvirtoji TS prasideda rugpjūčio 16 d. Australijos kontinento skautai turės savo stovyklą, o Amerikos - Kanados skautai stovyklaus Highland State-Recreation Area, Milford, Mich., apie 40 mylių nuo Detroito. Į šią stovyklą suvažiuos apie 1000 skautų - skaučių ir vadovų.

Šiuo metu TS paruošiamieji darbai eina prie galo. Juos atlieka specialus skautininkų komitetas, kuriam energingai pirmininkauja vyr. sktn. Pr. Karalius iš Clevelando. Šioje TS bus stengiamasi pabrėžti tautinį

keletas dienų, paskirtų grynai tautiniams reikalams:

Rugp. 20 d. -- Lietuvos Jūros Diena.

gyviesiems veteranams. Vakare bus didinga misterija, išskellan-ti svarbiuosius epizodus iš Lietuvos praeities.

Rugp. 27 d. paskirta Lietu-

Iškilmės įteikiant vėliavą 1-jam jūros skautų Kunigaikščio Algimanto laivui 1923 m. rudenį. Kairėje laivo vadas s. Kostas Jurgela, vėliavinkas Ed. Vajevodskis, vėliavos sargybiniai Stūrbys ir Urbonas; dešinėje - vyr. valt. P. Labanauskas. (Iš P. Jurgėlos archyvo).

vių tautinio atgimimo istorijai. Čia bus pagerbti didieji Lietuvos vyrai, žadinę tautą didvyriškiems žygiams ir kovoms už laisvę.

Štai Tautinei stovyklai, kaip ir praityje buvusioms, yra parašyta speciali daina: muzika St. Kairio, žodžiai V. Bražėno.

1.

Laužai liepsnoja Vakaruos,
Pietuose, Šiaurėj ir Rytuos.
Nuo jų lietuviška daina
Aplėks pasaulį keldama.

Tad aukim skautiška, lietuviška
dvasia,

Zygiui ruoškimės su šypsniu
ir daina:

Kurt laužų prie Baltijos
Tarp girių Lietuvos.

2.

Įžiebę Vilniaus kalvose
Skautybės ugnį širdyse
Vis nešam vėliavų aukštai,
Nors ir toli gimti namai.

Tad aukim.

3.

Nei vandenynai, nei kalnai
Negal atskirti mus ilgai
Nuo skautų laukiančių miškų,
Tėvų sodybų ir laukų.

Tad aukim.

Ne tik šiose, bet ir visose kitose TS dienose ypatingai bus pabrėžiamas lietuviškasis elementas. Stovyklos dainų repertuaras (40 dainų) turi 70% liaudies ir patriotinių dainų. Yra paruošta visa eilė didesnės apimties miško žaidimų, kurių turinys ir motyvai yra paimti iš Lietuvos istorijos ar lietuvių tautosakos, pav. "Lietuvių kova su kryžiuočiais", "Knygnešiai", "Partizanai" ir kt.

TS pirmasis įstatas reikalauja: "Savo tarpe vartojame tik tėvų kalbą".

TS trimto signalai skelbs programos dalis lietuviškų dainų melodijomis. Parodėlėse bus stengiamasi pavaizduoti lietuviškojo liaudies meno grožį. Gausius lankytojus bus stengiamasi supažinti su Lietuvos dabartine padėtimi ir mūsų tautinėmis aspiracijomis. Stovyklos radijas duos rinktines lietuviškas dainas, muziką bei kitokią programą. Tų pačių tikslų bus siekiama ir su TS dienraščiu, kuri leis akademiškai skautai.

(Nukelta į 9 psl.)

Atlanto Mūro slaptasis karas (3)

VOKIEČIAI TIKRINDAVO TIK KAS ANTRĄ ŽVEJŲ LAIVĄ...

Šokoladinis saldainis išgelbėjo.- Jūroje užpuolė vokiečių lėktuvas...

Atlanto mūro slapti planai, kuriuos iš vokiečių išvogė Rene Duchez, prancūzų agentui Remy buvo pavesta pristatyti į Londoną. Persekiojamas Gestapo, Remy šį kartą su savimi pasiėmė ir visą šeimą: žmoną Edith su keturiais mažais vaikais, kurių jauniausias neturėjo metų. Pont Avene jis sėdo į nedidelį žvejų laivą "Les Deux Anges", kuris jūroj turėjo susitikti su anglų laivu. Bet Pont-Aven upės žio-tyse Manech uoste vokiečiai tikrindavo išeinančius į jūrą žvejoti laivus...

Laivas "Les Deux Anges" buvo pasiruošęs atsirišti nuo krantinės. Motoras birzgėjo rytmečio migloje. Remy šeima vienas po kito sulipo į laivą. Motoras pradėjo smarkiau dirbti ir laivas atitolo nuo krantinės.

-- Kiekvienas į savo vietą!
-- Ispėjo laivo kapitonas Alex,

priklausęs prancūzų rezistencijai, atsakingas už keleivių saugų pervežimą. -- Už dešimties minučių mes būsimė Manech uoste.

Remy matė, kaip žvejai uždarė užpakalinėje slėptuvėje jo žmoną Edith su dukrele Cecile, paskui kitoj slėptuvėj paslėpė kitus du jo vaikus.

Kaip jie ten galėjo jaustis? Juk slėptuvės buvo tik šešių pėdų ilgio, trijų aukščio ir dviejų pločio. Jie ten turėjo gulėti vienas ant kito.

-- Greitai liškiet į priekį! -- sušuko jam Alex.

Prieky dvokė Zuvimis ir Remy su savo vaiku manė, kad pradės vėmti. Reikėjo išitaisyti ir nejudėti, vaiką laikant ant krutinės, bijant, kad jis neatbustų ir nepradėtų rėkti. Žmona buvo paruošusi žinduką. Jis bandė paruošti žinduką, jei vaikas atbustų vokiečiams tikrinant laivą. Tai nebuvo lengva esant tokioj padėty. Pienas išsiliejo ant vaiko žandų ir jis pradėjo verkėti. Remy nutirpo iš baimės. Laivas kažką palietė. Tai galėjo būti uosto krantinė. Jis surado tamsoje vaiko burną ir įkišo žinduką. Bet šis atstūmė rankomis. Kai Remy išgirdo krantinėje jam pažįstamus vokiečių kareivių batų garsus, vaikas lengvai suriko. Tačiau vienas žvejų, buvęs ant dėnio, turėjo sąmojaus numesti inkaro grandinę, kuri nustelbė vaiko rinksimą. Remy buvo sužavėtas žvejo protingumu, bet tai negalėjo kartotis du kartu. Jei vaikas dar kartą suriks, viskas baigta. Šis gi stumė nuo burnos žinduką. Remy staiga prisiminė, kad kažkur turėjo šokoladinį saldainį. Jis pradėjo jį ieškoti po visas kišenes. Staiga vienoj rado. Greitai išviniojęs, išspraudė vaikui į burną ir lengviau atsidūso, išgirdęs čiulpiant.

Motoras iš naujo pradėjo smarkiai dirbti. Laivas be abejo turėjo stoti į eilę prie sargybos tilto, bet jis pajuto, kaip laivą pradėjo supti jūros bangos.

-- Nejaugi mes esame atviroje jūroje? -- pagalvojo Remy.

Netrukus iš vieno gavo pavirtinimą.

-- Inspekcija tęsiasi tik minutę.

-- Kaip tai galėjo būti?

-- Mat vokiečiai tikrina tik kas antrą laivą, -- paaiškino Alex. -- Gi mūsų laimei, mes buvome po patikrintojo.

Remy savo slėptuvėje nieko neatsakė. Jo akys buvo pilnos druskos, ne jūrų vandens, bet asarų.

Tačiau dar viskas nebuvo baigta. Anglų žvejų laivas N 51 kurį anglai naudojo susitikimui su prancūzų žvejais, buvo paskyręs pasimatymą jūroje tik 4 valandą vakare. Reikėjo išbūti jūroje dar aštuonias valandas. Prieš ketvirtą valandą Alex atidarė dangtį paskelbdamas, kad netoli mato dvistebį žvejų laivą, kuris neturėjo jokio pagrindo būti šioj vietoj. Be abejo tai buvo "N 51", bet reikėjo laukti kad būtų tikriems. Takymas iš

Vokiečiai tikrindavo tik kas antrą žvejų laivą

Dabar Alex pakėlė dangtį.

-- Ar duoti signalą?

-- Duok.

Priešs prie stiebo, Alex atleido foką (priekinę būrę), leidamas kurį laiką vėjuje plėvėsuoti. Kitas laivas pakartojo tą patį.

Priplaukę žonu, kad burės užstotų, jei kas būtų bandęs iš tolo nuo kranto stebėti, laivai susikabino ir bėgliai vienas po kito perlipo į anglų laivą. Anglų žvejai buvo pasislėpę už borto su automatais rankose. Remy vienoj rankoj stipriai spaudė savo sūnų, kitoj biskvitų dėžutę, kurioj buvo paslėpti planai. Pamatęs apsiginklavusius anglus, jis apsidžiaugė. Dabar žinojo, kad vokiečiai jį gyvo nepašims.

Penktadienį laivas įplaukė į anglų vandenį ir kitą rytą sustojo prie Scilly salos. Juos pasitiko anglų kariškas motorlaivis.

-- Ei, Remy, ką tu mums šį kartą atvežei be savo šeimos? -- paklausė jį pasitikęs anglų žvalgybos pareigūnas Curtis.

-- Planus.

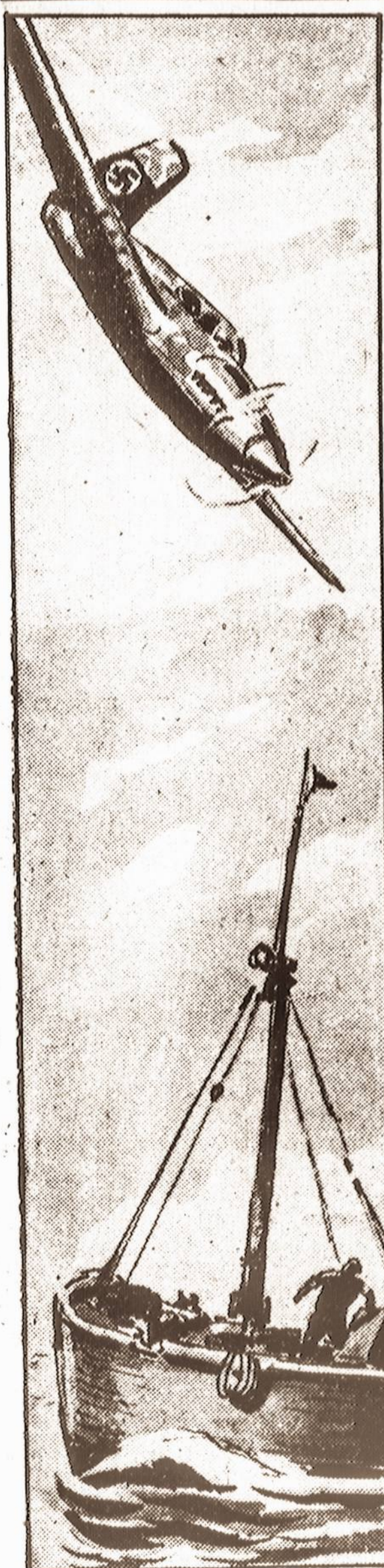
-- Kokius?

Remy atidarė biskvitų dėžutę ir ištraukė Atlanto mūro planą. Ką jutė nelengva jį buvo ištiesti, nes buvo devynių pėdų ilgio ir dviejų pločio.

-- Aš dar niekad savo gyvenime nieko panašaus nemačiau, -- nusikeikė Curtis. -- Kaip jūs jį gavote?

Po trumpos tylos pridėjo:

-- Už dešimt minučių mes išlipsime į krantą. Jūs galėsite išsimaudyti, nes tas manau jums pirmoj eilėj reikalinga. O dabar gal tiklo scotch?

VIRŠUJE: Esant tokioj padėty nelengva buvo paruošti vaikui žinduką.

APAČIOJE: Tuo metu, kai jau buvo arti anglų laivo, staiga virš galvų pamatė vokiečių lėktuvą...

Londono buvo griežtas, abu laivai signalais gali pasikeisti tik ketvirtą valandą.

Minutės bėgo ir visi nerimavo.

-- Tai jie, -- pagaliau pasakė Alex. -- Jis iš lengvo artinasi prie mūsų. Ar aš jiems turiu duoti signalą?

Remy pažiūrėjo į laikrodį.

Geriau palaukti skirto laiko.

Palengva jis pradėjo lišti iš slėptuvės, kai staiga išgirdo motoro ūžimą.

-- Slėpkitės, -- sušuko Alex, -- vokiečių lėktuvas skrenda tiesiai į mus.

Vokiečių patuliuojantis lėktuvas praskrido visai žemai virš jų galvos, vos nepalietęs laivo stiebą, ir padaręs ratą nuskrido į krantą.

Nepremijuoti talentai

DVEJOPA GRIGAITYTĖ -
NERŪPESTINGA IR SUSIMĄŠČIUSI

Rašytojų draugijos premiją laimėjęs poetei Gražinai Tu-
lauskaitei, tenka prisiminti ir
kitas mūsų poetes moteris. Jų
tarpe žymi vieta priklauso Ko-
trynai Grigaitytei.

Kotryna Grigaitytė i litera-
tūros pasauli atėjo žaliaisioje
savo amžiaus jaunystėje, kada,
jos žodžiais tariant, "daug tu-
rėta mylimųjų, daug žiedų ant
pirštų".

Savo eilėraščių periodikoj
Grigaitytė iš karto pateikė i
skaitytoją. Jos talentas jau ta-
da buvo pastebėtas. 1937 me-
tais jis išryškėjo pirmajam poe-
zijos rinkiny. Įdomus ir Gri-
gaitytei būdingas to rinkinio
pavadinimas -- "Akys pro
vėduoklę".

Vėliau (jau tremty) išėjo dar
du jos eilėraščių rinkiniai:
"Paslaptis" (1950) ir "Širdis
pergamente" (1956). Pavadini-
mai jau netokie įdomūs (ir ne-
tokie originalūs). Bet eilėraš-
čiuose -- ta pati Grigaitytė.
Tokia pat nuosirdi ir įdomi,
kaip tada, kai dainavo pagar-
sėjusį "Na, tai kas".

Grigaitytės eilėraščiųis api-
budinti tinka šie pačios Gri-
gaitytės žodžiai:

Nei žygių didelių,
anei darbų --
su kraiteliu mažu
pirmyn skubu.
.....
Ogi kraitely tam
maža, maža širdis. . .

(Paslaptis, 38 psl.)

Būti poetui nereikia didelių
žygių. Tik reikia širdies, kad

L. Žitkevičius

LEONARDAS ŽITKEVIČIUS

ir mažos. "Didelės širdies"
poetų yra daugiau, negu ma-
zos. Daugelis jų tik bando būti
poetais.

GINTARO ŠALELEI

Aguonos žiedui,
vosilkai, linui,
tai jums gelsvumas
mano kasų.
Daina lakštutės
migdė, galvino, --
šalies gintaro
dukra esu.
Jei laukiamasis,
šile už varsnų,
pasuka žirgą
kitu keliu,
rasas naktųžei
daržely barstant,
su dievmedėliu
aš paverkiu.
Nors ašarėlė
per skruostą rieda,
vistiek, šalele,
Tave myliu.
Su beržynėliais,
paparčio žiedu,
na, ir su šelmiu
tuo bernėliu.

K. Grigaitytė

Dainuoti maža širdim labai
sunku. Sunkiau, negu didelė.
Bet Grigaitytė dainuoja lengvai.
Tai poetė iš prigimties.

Jokiai literatūrinei mokyklai
ji nepriklauso. Svetimos jai ir
mokyklinės literatūros teorijos.
Eilavimas nei griežtai klasiki-
nis, nei kitoks. Neina ji kelio
viduriu, bet ir iš kelio neiš-
krypsta. Toks eilavimas Gri-
gaitytei kaip tik prie veido. O
skaitytojui -- prie širdies, ka-
dangi jis ir plaukia iš širdies.

Yra poetų, gerų poetų, kurių
kiekvienas žodis labai rūpestin-
kai apsvartytas, apmąstytas
(Radauskas, Bradūnas). Moterų
tarpe tokių kaip ir nėra. Gri-
gaitytė juo labiau ne iš tokių.
Jos žodis -- daugiau intuityvus,
daugiau spontaniškas, negu ap-
mąstytas. Jai nereikia jo įste-
koti. Jis Dievo duotas:

Tau dėkoju, geras Dieve,
už tą galią, šventą galią,
kad man leidai
lankstyt žodį, kaip berželį. . .

(Paslaptis, 73 psl.)

Grigaitytės poezijos temati-
ka nusakyta "Širdies pergamente"
aplanke. Gamta, meilė,
jaunystė, tėvynė, religija.

Grigaitytė buvo ir liko
grakšti, lengva, nerūpestinga,
nei ir sunkius vargus ir didelius
rūpesčius dainuodama. Nerū-
pestingumas -- jos didelė dory-
bė. Jis pridengia ir sušvelnina
širdies žaizdas. Bet nerūpestin-
game poetės žvilgsny iškyla ir

KOTRYNA GRIGAITYTĖ

susimąstymas. Tokiu būdu tuo-
se pačiuose poezijos motyvuo-
se matome dvejopą Grigaitytę:
nerūpestingą ir susimąščiusią.
Bet nerūpestingumas jai labiau
tinka prie veido. Gerai, kad
jis nustelbia susimąstymą.

Gamtą Grigaitytė dainuoja
su išdykusi rudenėliu, meile -

su šelmiu bernėliu. Jaunystė tai
pavasario vėjas. Tėvynė -- gin-
taro šalelė. Religija -- nuosta-
bus vaikelis palaimintoj naktį.
Visa tai gražu ir būdinga jos
posmams.

Mažiau jai būdingi ir gero-
kai silpnėsi tie eilėraščiai,
(Tęsinys 7 psl.)

IS ATSIMINIMŲ 2
APIE BARANAUSKĄ

Tuose pačiuose Anykščiuose, tik kitoje Švento-
sios upės pusėje, Užupiečių ūlyčioje, gyveno prasi-
skolinęs gaspadorius Povilas. Jis turėjo apie valaką
žemės, o dirbamos tik kelias dešimtines; bet ir toji
buvusi „vieversių tręšta“. Jonas Baronas pasiderėjo
su Povilu ir nupirko iš jo tą žemę. Nupirko labai
pigiai ir ne už grynuosius, o išsimokėtinai. Tai jam
padėjo ir jo patėvis Steikūnas. Kai Baronai gabenos
iš Jurzdiko i Užupiečius, persigabeno ir savo klė-
telę, kuri papuošė naują Baronų sodybą. Prieš išar-
dydamas klėtelės sienojus sužymėjo brūkšniais, kad
galėtų vėl ją sustatyti taip, kaip buvo. Tie brūkšniai
ir šandie tebėra žymūs.

Dirbamos žemės Baronai įsigijo tik kelias dešim-
tines, visa kita buvo krūmai, dirvonai, pagrioviai ir
paversta servitutais, bendra ganykla -- Eglėkalniu.
Šitas Eglėkalnis ir šandien viena gražiausių Anykš-
čių apylinkės vietelių, o ypač rudenį, kai pražysta
jo dirvonuose viržės ir čiobreliai. Tuomet nė vienas
persų kilimas taip neveria akies savo spalvų ryšku-
mu kaip Eglėkalnio aikštelės. Iš Eglėkalnio kaip ant
delno matyti Anykščių kalnai keltuoti su savo nu-
plikusiomis pakalnėmis -- viršūnėmis: Piliakalniu,
Kepurkalniu, Smėliokalniu, Storių kalnais, Aruodė-
liais. Už upės i ryfus -- miškai Niūronių, Pavarės,
Stakių, kur seniau žmonės meškas gaudė ir smaugė,
kur ir meškos žmonės gaudė ir smaugė, ir kur „užė
braškėjo medžiai nuo vėjo“. Po šito Eglėkalnio dir-
vonus, šlaitus ir pagriovius būsimas poetas jau nuo
aštuntų metų drauge su kitais piemenimis pradėjo
ganyti Užupiečių bandą.

Ne Rumšiškėse raštininkų mokykloje, ne Vainu-
te, ne Skuode, ne Varnių seminarijoj ir ne Peter-
burgo dvasininkų akademijoje išėjo Antanas Baro-

BUS DIDELIS ŽMOGUS

Neisbuvo ne metu

nas poetų mokyklą, o šitame Eglėkalny, ganydamas
Užupiečių bandą. Specializavosi gi poetas „Anykš-
čių šilely“ -- „Gamtos meno akademijoj“ uogauda-
mas, grybaudamas ir paukštvanagiaudamas, o Va-
lauky šlyžiaudamas.

Dar ganydamas bandą, tėvo pamokytas rašyti,
sudėjo priežodį:

Šilalin grybautų, Valaukin šlyžiautų, --
Užtruksi -- namo diržautų. . .

ir eilėraščius:

Tu broliukai, Anupriukai, ko tu namie gaišti,
Imk knygelę ir plunksnelę, imk čebatus šveistil!

Arba:

Juozap, egi jau zvanija dvylikę. . .
Ale nēr žuvies --
Tegul sau ji išdvės.
Juozap, tu dar nē vieno neturi?
Štai va, šlyžiai keturi! . .
Štai kur imk kertį --
Daryk jam smertį.
Žiūrėk, kur šlyžys
Iš krašto išlįs. . .
Juozap, egi jau pavakarys!
Ką mums namie padarys?!
Diržas raudonas
Plieks mus per šonus,
Iškapos mums ir akis. . .
Parbėgę namo be kvapo,
Balti kaip beržai be lapo:
Skalsu, valgykit
Ir žuvį darykit:
Čia Juozapo, o čia manol!

VAIŽGANTUI - TUMUI PAMINĖTI

Prieš dvidešimt penkerius metus Vaižgantas mirė. Atrodo, kad tai buvo vakar: toks jis gyvas mūsų tarpe, toks artimas yra patapęs visiems lietuviams.

Vaižgantas - Tumas atėjo į pasaulį tais metais, kai Lietuvoje buvo spauda uždrausta, kai mūsų Tėvynėje siautė Muravjovo - Koriko kazokų baudžiama, kai būriai, kai baudžiava tikrai teisiškai, bet ne faktiškai buvo panaikinta, tad nuo pat kūdikystės Vaižgantas negalėjo nieko džiūgaus matyti.

J. MIŠKINIS

Vaižgantas savo gyvenime daug vargo patyręs ir dar daugiau kitų žmonių vargo matęs, netapo vargo vergu, bet ryžtingu, aktingu ir nenuilstamu kovotoju su visokiomis negerovėmis. Gera daryti -- Vaižganto asmens vyravęs pažymys, garbėjo visur, kur tik jis taurus žmogus ilgiau pagyvendavo. Geradarystė buvo įgimta Vaižgantui, Jo žodžiais tariant:

"Kitiems gera darydamas, pats laimingu tapau."

Sis pasakymas ne tik įtikinamai patvirtina visuotina nuomonę apie Vaižgantą, kaip apie geradarį, bet dar parodo kitiems kelią į tikrąją laimę.

Vaižgantą skyrė iš kitų tarpo nepaprasta kultūra, gilus žmoniškumas. Ne krislelio tuščio egoizmo, pagiečos ir pykčio. Didžiausias pasitikėjimas žmonėmis, jų sąžine, atvirumas, nepaisant žmonių keršto, vis tai vaižgantika.

Jo tauri siela negalėjo sutikti su tuo, kad žmogus žmogui būtų pikčiausias priešas. Ir ne tik žmogui, bet ir gyvuliui. Labai būdingai pasirodo Vaižgantas su kanarėle. Jam gaila to Dievo padaro, kuriam laisvė atimta, įbrukus jį į narvelį.

"Ir tariau aš: ne, tai nei buržuajams kerštas, -- tai ašarų giesmė, lakrimacija, trenai, kad negali paskridėti į tą garbinamąjį šviesuolį - saulę, į ku-

rią įsiziūrėjus, ji nebetenka nuovakos, nebeprisivaldo. Net... net man pačiam stovėjo ašaros gale gerklės.

rią įsiziūrėjus, ji nebetenka nuovakos, nebeprisivaldo. Nes... nes man pačiam stovėjo ašaros gale gerklės.

Ir čia Vaižgantas pajunta didelę skriaudą, daromą kanarėlei, ir nusprendžia ją išlaisvinti.

"Ir sugriebiau aš narvelį, ir nudrėškiau aš jo dureles ir, kil, gektonoji, laukan pro langą. Pasiek sau pačią saulę, giedok jai koki tik sau nori himną, bet tik aš negirdėčiau tavo giesmių pamokslų..."

Vaižgantui kaipo rašytojui rūpėjo, kad visi žmonės būtų dori, kad joki piktas darbas netrūktų jų sąžinės ir kitų ramybės. Ta prasme jis buvo kunigas, idealistas, kuriam rūpėjo žmogaus išganymas dar šiame pasaulyje.

Reikojimas kelią į laimę per gerus darbus ir tos laimės atradimas -- tai kilniausias krikščioniškumo pažymys.

Kad Vaižgantas - Tumas iš tikro buvo artimo meilės ne vien skelbėjas, bet ir gyvenytojas, rodo jo testamentas, kuriame, be kitko, sako:

"Aš niekam nesu skaitas, o man daug kas. Duodamas kvitų neimdavau net didesnei sumai. Jei skolininkai garbingi, patys tegu atneša Vaižganto namams".

K. Dr. Juozas Tumas - Vaižgantas

Vaižgantas kol buvo gyvas, turtų nekrovė, daugeliui padėjo, vieniems atsidurusiems skurde, kitiems mokslus einant. Jis norėjo, kad jam mirus, tas centas tarnautų visuomenėje. Ar šiandien pagalvoja tie, kuriems Vaižgantas padėjo net augtuočius mokslu baigti?

Apie tautos ir tėvynės meilę Vaižgantas savo testamentu taip kalba:

"Lietuvą ir Lietuvius myliėjau, bet sentimentus jiems iškalbėjau savo raštuose -- pra-

som pasiskaityti, ir bus vistiek ar aš tebesu ar nebesu".

Vaižganto raštai nuo pradžios ligi galo kupini tyros ir kilnios tėvynės meilės. Niekad nebuvo "valio - patriotu", niekad tuščiai nešūkaęs, Vaižgantas visada atsiirasdavęs ten, kur Tėvynės balsas.

Klausydamas savo Lietuvos sąžinės aktyviai kartais reikėsi ir politikoje, nors nebūdamas politiku. Dalyvavo seimuose, suvažiavimuose, konferencijose. Žodžiu, visur, kur tik buvo svarstomi aktualūs Lietuvos reikalai. Vilniaus Didysis Seimas, Rusijos Lietuvių Seimas, Stockholmo Lietuvių Konferencija, Tautos Taryba Rusijoje ir visa eilė kitų žymių politinių įstaigų, dirbusių Lietuvos išlaisvinimo darbą, savo narių tarpe nuolat turėjo neišsemiamos energijos entuziastą kaunąnką Vaižgantą.

Tautinis ir politinis Vaižganto veikimas buvo keleriopas. Daug svėrė jo dalyvavimas Lietuvos spaudoje, pradant draudimo laikais, baigiant pirmaisiais Lietuvos nepriklausomybės metais. Jis dar būdamas klieriku tapo slaptos spaudos uolū platintoju, o nuo 1897-1902 m. Vaižgantas redagavo "Tėvynės Sargą", kuris buvo spausdinamas Mazoje Lietuvoje (Prūsijoje).

Kas dirba, kas žmonišką -- tam nėra priežasties liūdėti, tas visuomet linksmas. Tai buvo Vaižganto gyvenimo dogma, didi išmintis, glūdėjusi jo gyvenimo dokumentuose. Visuomet linksmas, sidabrinis jo juokas kitus užkrešdavo ta šviežia nuotaika, tuo nepaprastu dvasios pakėlimu ir dideliu tolerančingumu.

Mylėdamas kraštą ir žmones, jis savo raštų vidury statė Lietuvą. Lietuva jam buvo šventovė, be kurios neįmanomas gyvenimas geram lietuviui. Visa su

(Nukelta į 9 psl.)

ARBA SIBIRAN EIS...

liokajumi pas klebona

Bet to nežūri
Ir diržą turi,
Ir liepia gult ant zaslano...

* * *

— Tėvai, kas gi bus: penki sūnūs, šeštoji duktė, o žemės — kiekvienam ir po dešimtinę neužteks?! — vieną kartą labai nusiminusi paklausė savo vyrą šešeto vaikų motina, Teklė Baronienė.

— O kas gi, moč, bus: Jonuką su Juozapėliu pratinsime gaspadoriauti, kad mus senatvėje pavaduotų, Anupriuką, kai užaugs, išiešime užkuriomis, Antaniuką pamokysima, o Jurgiuokas, Dievo valia, moč: ne šio pasaulio sutvėrimėlis, — atsakė jai nė kiek nenusiminęs tėvas ir pagalvojęs paguodė: — Antaniukas gabus vaikas, kad pamokytumė, gal ir kuniguos išeitų. Gyrė man jį mokytojas Lebedevas, nepeikia ir klebonas. Lebedevas tai taip pasakė: „Tavo berniukas arba bus didelis žmogus, arba Sibirijon eis.“

— Atleisk jam Viešpatie, už tokį pagyrimą — „arba Sibirijon eis“, — supyko motina ir paklausė: — O klebonas ką sakė?

— Pagyrė ir klebonas, pasakė, kad Antaniuką visgi reiktų pamokyti.

— O iš ko gi mes pamokysima? Kurgi mūsų kišėnė? — vėl atsiduso motina.

— Pasitikėkime, moč, Dievo apvaizda: Lebedevas patarė nuvežti Antaniuką Rumšiškęs ir atiduoti ant karaliaus kašto Raštininkų mokyklon.

— Nugrūs paskiau kur Rasiejon — savo vaiko ir nebeamatysima, — vis dūsavo motina.

— Kam Rasiejon, raštininkų reikalinga ir Lietuvoje.

Dar po vieno kito tokio pasikalbėjimo apie savo vaikus tėvas nuvažiavo Gelvanys atsiklausti klebono, kunigo Danisevičiaus, buvusio Anykščių vikaro, su kuriuo Baronai gerai sugyveno ir tikėjosi jo paramos.

Klebonas Danisevičius, kad išmėgintų Antaniuko gabumus, pasiūlo jį pas save už liokajuką. Po metų grąžino tėvams atgal kaip niekam tikusį vaiką!

Sugrįžęs namo, Antaniukas vėl su savo vaikystės dienų draugu Antanu Kėkštu ganė Eglėkalny bandą. Valauky šlyžiavo, šilėlyje grybavo, uogavo, pratinos prie ūkio darbų, bet ir lauko darbai jam nesisekė, ir vieną kartą arklys parvežė jį ant akėčių namo. Ilgainiui pasidarė visai padingas vaikas: sakė piemenims pamokslus, dainavo savo sudėtus „vieršus“, pešėsi su broliais, išdykavo ir pravardžiavosi. Už pravardžiavimąsi ir jį patį piemenys praminė Jurkštu Smalausiu, o jo brolių Juozapą — Greckum! Neapsieidavo Antaniukas be „zbitkų“ ir namie, ir miestely. Štai vieną kartą, pamatęs, kad į „stadolą“ prisirinko daug žydų, per stogą įmetė vidun plytgalį ir pramušė vienai moteriškai gálvą, už ką gavo lupti ir nuo žydės, ir nuo tėvo. Nuo žydės tyčia nebėgęs ir davėsis apkulti, kad tik neapskųstų tėvui. Bet žydė ir pati apkūlusi, ir tėvui pasiskundusi.

Dar po metų kitų ir tėvas, įsitikinęs, kad jo Antaniukas niekam tikęs vaikas, pats nuvežė jį Rumšiškęs ir atidavė jį Raštininkų mokyklą ant „karaliaus kašto“.

Nepatiko Antaniukui raštininkų mokykla. Iš pat pirmųjų dienų nepatiko. Visi jo mokyklos draugai buvo „poniški“. Vieni jų kalbėjo lenkiškai, kiti ru-

AKADEMINĖS MINTYS

REDAKCIŅĖ KOLĒGIJA: D. Alytaitė, R. Arūnaitė,
G. Purelytė, J. Bažanskas, S. Sirusas, V. Virbickas.
MEDŽIAGA SIŪSTI: S. Sirusas, 86-17 76th St.,
Woodhaven 21, N. Y. Telefonas: MI 2-1524.

Vasaros mokslui baigiantis

Dėl šių metų vasaros darbų stokos, daugeliui lietuvių studentų teko po poros savaitių atostogų vėl grįžti į mokslo klases. „Nejaugi teks visą vasarą pravaikščioti mieste ir nieko naudingo nenuveikti,

nieko naudingo nenuveikti“, pagalvojo ne vienas. Daug iš jų nusprendė pasinaudoti šia „nenumatyta“ proga ir išklausyti keletą mažiausiai mėgiamų mokslo dalykų. Geriau jais atsikratyti per du mėnesius negu paskui kentėti pusę metų.

Tačiau grįžimas į klases nebuvo patrauklus. Karštos ir drėgnos dienos neviliojo prie mokslo; ilga kelionė požeminiams traukiniams gundė pasilikti namie. Berengiant pamokas, karšti saulėtės spinduliai pro atdarą langą viliojo laukan, į vėsy pajūrį pasimaudyti gailinančiose bangose. Tačiau narsūs mūsų mokslo karžygiai, šioms pagundoms nepasidavė, ir apsišarvavę knygomis, drąsiai žengė pro universitetų vartus. Dauguma grįžo į savo anksčiau lankytus universitetus, kiti nutarė pagilinti savo žinias apie Lietuvą, lankydamiesi lituanistikos kursuose Fordhamo Universitete.

Laikas praskrido kaip žaibas. Pasibaigė vasaros mokslo rūpesčiai. Iki naujų mokslo metų pradžios liko dar keletas savaitių. Įvairūs planai linksmam praleisti šį laisvą laiką kyla mūsų studentų mintyse. Daugelis jų džiaugsis vasaros stovyklų linksmybėmis, kur bus progos susitikti su senais draugais bei susipažinti su naujais. Linksmų atostogų!

D. Alytaitė

Mergaičių pareikalavimas

Šiais laikais beveik kiekvienoje profesijoje išsimokslinusių mergaitės gali gauti darbo. Vienok yra apskaičiuota, kad tik ketvirtadalis mergaičių, sugebančių baigti kolegijas, gauna diplomus, ir tik viena iš 300 gauna Ph. D. laipsnį.

Sio priežastis yra tame, kad dauguma mergaičių nežino apie jų profesines galimybes. Norinčios šiuo reikalu gauti nemokomą informaciją brošiūrą, prašomos rašyti National Council, Columbia University New York 27, N. Y., prašant „Womanpower, a Statement and Recommendations.“

Santaros visuotinas susiavimas Tabor Farm, Sodus, Michigane įvyks rugsėjo 5 - 7 dienomis.

Jaunimo iškylose visad skamba lietuviška daina... Nuotraukoje A. Butas, V. Sutkaitė, A. Ilgūtis, Butaitė, M. Ilgūnas, G. ir V. Aukštikalniai, A. Eldukevicius, V. Alksninis ir kt.

G. Peniko nuotrauka

AVIACIJA AMERIKOS UNIVERSITETUOSE

Vyresnioji karta dar atsimeina tuos laikus, kai dviratį buvo laikomas nuostabiu išradimu, ir jaunuolis, mokėjęs važiuoti dviračiu galėjo pagrįstai didžiulis prieš savo draugus. Gi valdyti automobilį jam reikėjo didelio „mokslo“. Šoferis, mikiškai sukinėdamas vairą ir greičių perjungimo lazda, tie-

sio stebino antroji sėdynėje išramsčiusį keleivį.

Šiandien suaugusiam piliečiui dviračiu važiuoti atrodo lyg ir negarbinga, o kokį nors „soferį“ prileisti prie savo mašinos vairo per daug rizikinga. Juk visi draugai ir kaimynai juoktųsi, kad automobilio savininkas pats nemoka važiuoti.

Skraidymo atveju padėtis yra gerokai „atsilikusi“, nes pačiam valdyti lėktuvą -- tai dar ir mokslas ir garbė.

Susidomėjimas aviacija Amerikoje yra toks didelis, kad esamos specialios mokyklos vos patenkina šio mokslo siekiančiųjų reikalavimus. Be įvairių (Tęsinys 9 psl.)

Iš A. Vienuolio atsiminimų

siškai, buvo patvirkę, rūkė, girtuokliavo, lošė kortomis, krėtė nešvankius pokštus ir tyčiodavos iš Antaniuko, kaip iš muziko vaiko. Antaniukas buvo pamaldus, kuklus, nė su vienu padauža mokiniu nesidraugavo ir nesibiciuliavo; visuomet jautėsi vienas, ilgėjosi namų, ilgėjosi Eglėkalnio, Valaukio, Anykščių šilelio ir rašė tėvams ilgesio pilnus laiškus. Rašė ir lietuviškai, ir lenkiškai, ir proza, ir eilėmis. Rašė ir šiaip eilėraščius taip pat abiem kalbomis.

„Jaunas dienas praleidžiau nieko neveikdamas ir nežinau, kokią taip gyvenimą; norėčiau ką nors veikti, kažin kur eiti, bet nežinau kur“, — viename laiške rašė jis savo tėvams.

Vienintelis jo nusiramimas — tai ir buvęs eilėraščių rašymas. Tik eilėraščių kūrime jis randas ramumo. Už tuos eilėraščius pagirdavo jį ir mokytojai, ir Rumšiškių klebonas. Prielankesni pasidarė jam ir patys mokiniai, nors tie eilėraščiai, pasak M. Biržiškos, esą labai silpni ir nesklaidūs. Be to, ir prasta lenkų kalba parašyti.

1853 metais, užbaigęs Raštininkų mokyklą, buvo paskirtas Kaunan, gubernijos palatoje pasipraktikuoti. Ir taip 18 metų Antanas Baronas-Baranauskas pradėjo uždarbiauti ir gyventi pats iš savęs.

Keletą mėnesių pasipraktikavęs Kauno gubernijos palatoje, buvo paskirtas į Vainutą raštininko padėjėju su alga 7 rub. 50 kap.! Prie raštinės turėjo sau kambarį, kuriame rašydavo prašytojams „prasbelas“, už kurių parašymą taip pat gaudavo ka-peikas.

Apie jauno poeto — raštininko padėjėjo Baranausko gyvenimą Kaune, Vainute, Raseiniuose,

Skuode ir kitur, iki pat Varnių seminarijos, žinome tik iš jo eilėraščių ir laišku tėvams. Kitokios korespondencijos jis tuomet nevedė. Visi laišukai, eilėraščių nuorašai, kuriuos jis prisiųsdavo tėvams į Anykščius, — dingo! Jie visi buvo kraunami ir pagal eilę dedami į tam tikrą spintą klėtelėje. Kol buvo gyvi, tėvai juos labai brangino, saugojo nuo žiurkių, dažnai patys paskaitydavo ir parodėdavo savo giminėms bei patikimiems žmonėms.

Taip antai, jo „Pasikalbėjimas giesmininko su Lietuva“ išgulėjo nespausdintas 35 metus! Tik tėvai ir broliai jį retkarčiais paskaitydavo ir vėl vieton padėdavo. Ypač didelėje pagarboje buvo laikomi du egzemplioriai 1857 m. „Tekla Wilenska“ Nr. 2, kur buvo išspausdintas „Wiersz młodego poety Baranowskiego do Karoliny P.“ ir Praniauskaitės „Odpowiedź młodemu poecie“.*

Situos abu eilėraščius buvo išmokęs atmintinai ne tik poeto tėvas, bet ir du broliai — Jonas ir Anupras. Gerai paskaitydavo juos ir mano motina, nors lenkiškai ji tik grabaliojo. (Abiejų eilėraščių nuorašai dabar saugomi muziejaus-klėtelės A. Baranausko raštų rinkinyje.) Dvi knygutės „Tekla Wilenska“ Nr. 2 dingo dar per pirmąjį pasaulinį karą, dingo ir vienintelis vyskupo ranka parašytas jo dvasiškų giesmių egzempliorius, kurį mano motina gavo iš jo paties rankų ir uoliai saugojo, bet neišsaugojo.

Vėliau, poeto tėvams išmirus, dalį tų laišku, eilėraščių nuorašų ir knygų su poeto autografais bei dedikacijomis — pilną maišą — išsivežė kunigas Juozapas Vailokaitis. Bevežant jam tą maišą pavogė! Dar vėliau, atvažiavęs iš Suvalkijos į Anykščius, Jonas Mašiotas taip pat pasirinko knygų ir rankraš-

* „Jauno poeto Baranausko eilėraštis Karolinai P.“ „Atskrymas jaunam poetui“.

Akademinėj pastogėj

D. Bulgaruskaitė yra autorė praeitame A. M. numeryje tilpusio aprašymo apie ASS stovyklą.

V. Kavolis, vienas iš Santaros steigėjų ir buvęs aktyvus jos veikėjas, savo povestuvinėje kelionėje, liepos 22 d. aplankė New Yorką. Ta proga pas Santaros N. Y. sk. pirm. A. Butą susirinko būrelis Santaros filisterių bei studentų.

D. Kižys ir M. Leknickaitė vadovavo Akademinių Skautų Sąjūdžio Clevelando sk. išvykai, kuri buvo liepos 19-20 d. Pennsylvania kalnuose. A. Liutkevičius pravedė pašnekėsi apie architektūrą, o S. Pecukas apie būriavimą.

Inž. V. Sliūpas iš Chicagos, žymus akademikų skautų veikėjas, gavo darbą Afrikoje, Liberijoje, ir prieš porą savaitių ten išvyko. Ta proga aplankė savo draugus New Yorke.

A. Jankauskaitė baigė bakteriologijos studijas University of Connecticut.

P. Bilėnas ir G. Musteikytė rugpiūčio mėnesį susituokia. Jaunuosius sveikina New Yorko studentai santariečiai ir Santaros Centro Valdyba.

Aviacija Amerikos Universitetuose

(Atkelta iš 8 psl.)

Karinės ir divulinės aviacijos mokyklų, rengiančių lakūnus ar mechanikus, aviacijos mokslas šiandien yra ir vienas pagrindinių dalykų universitetuose.

Aviacijos inžinerijos kolegijose galima pasirinkti ir lėktuvų konstruktavimą, ir mechaniką, ir skraidymą, ir orinio susisiekimo administravimą, žodžiu -- visa, ko širdis trokšta.

JAV Karo Aviacija įvedė universitetuose skraidymo apmokymą savo Reserve Officers Training Corps kurse užsirašiusiems studentams. Ši apmokymą baigęs studentas gali išeiti aviacijos leitenantu ir tuo gali savo žinias panaudoti ar pagilinti karinėje tarnyboje.

1957 metais toks karinės aviacijos skraidymo apmokymas buvo einamas apie keturiasdešimtyje universitetų, o šįmet jau žymiai daugiau.

Kariuomenė taip pat pradėjo universitetuose tiekti skraidymui sąlygas ryšium su savo Army Aviation programomis.

Didėjant ir tobulėjant oriniam susisiekimui, vystantis raketų technikai, aviacijos mokslą baigusiam darbo galimybės yra tiesiog neribotos. Ši mokslo sritis ypač remiama dabar, kai vyksta konkurencija su Sovietų Sąjunga.

Reikia pastebėti, kad studentas, pasirinkdamas universitete aviacijos inžineriją, neturi manyti, kad jis būtinai bus lakūnas, kad reikės valdyti lėktuvą. Lėktuvo pilotas iš jo gali

ir nebūti, jeigu jis netinkamas tam darbui fiziniai ar pats nenori. Aviacijoje yra visa eilė sričių, kuriose jis gali sėkmingai dirbti ir nepakildamas nuo žemės.

Tačiau studentas, šalia akademinio aeronautikos apmokymo pasirinkęs ir skraidymą, ne vien tikai pagilins savo technines žinias, bet taip pat išvystys ir daug kitų savo galių, kurių yra reikalaujama iš kiekvieno lakūno.

Tuo būdu universitetuose dėstoma aviacija įgyja visapusišką reikšmę: mokslinę, intelektualinę ir karinę.

ALGIS GUSTAITIS
Boston, Mass.

Akademinę organizacijų susipažinimo vakarų pradedantiems studentams suorganizuavo ASS Clevelando sk. Apie atskiras organizacijas kalbėjo: D. Staniškis -- ateitininkai, J. Smetona -- Korpl! Neo Lithuania, R. Babickas ir C. Melsbakas -- Santara, A. Malcanaitė ir V. Kamantas -- Akademijis Skautų Sąjūdis. Susirinkimą vedė R. Bajoraitis. Po diskusijų sekė nuotaikingi šokiai.

S. Banaitis, fil. V. Sliupui išvykus, perėmė ASS Chicagos sk. pirmininko pareigas.

T. Jasaitis, baigęs CCNY, gavo bakalauro laipsnį mechaninėje inžinerijoje.

I. Pesytė baigė gaillestingų seserų kursą University of Connecticut.

čių, kurie jam patiko, taip pat išsivežė ir nežinia, kur juos padėjo. Ir pagaliau, 1906 metais daktaras Jonas Basanavičius, surinkęs likučius, išsivežė Vilniun ir sudėjo Lietuvių mokslo draugijos knygyne, o kas užsiliko po 1914 ir 1941--1945 metų karų ir per okupacijas, šiandien saugojama Anykščiūose poeto A. Baranauską vardo memorialiniame muziejuklėtelėje. Bet tai daugiausia knygos su poeto autografais, dedikacijomis, rankraščių nuorašai, Baronų namų apyvokos daiktai, poeto ir jo brolių mineralų, numizmatikos, akmeninių kirvukų rinkiniai ir t. t., žodžiu, visa, kas lietė patį poetą, jo namiškius bei artimesnius draugus ir bičiulius.

* * *

Nedaug mes žinome ir apie jo pirmąją pažintį su poete panele Karolina Praniauskaite, Telšių apylinkės dvarininke, kurios įtaka Baranauskui buvo labai didelė. Ji nulėmė ir visą jo gyvenimą. Savo kūdikystės dienose aš daug esu girdėjęs iš savo bobutės, Juozapotos Baronienės, vyskupo brolio Jono žmonos, kai ji dalindavosi su savo auklėtine Marijona Uzdonaicia atsiminimais apie A. Baranauską ir Praniauskaite. Uzdonaicia tėvas, draug su abiem A. Baranauskos broliais, Jonu ir Anupru, dalyvavo 1863 metų sukilime, ir visi trys buvo išvežti Sibiran. Kurį laiką Sibire kartu ir gyveno. Valdžia konfiskavo Pavarėje ištremtojo Uzdono valaką žemės, o jo žmoną su ketvertu vaikų išvarė iš namų. Vėliau Uzdonaicia nusipirko prie Andrioniškio miestelio grytelę su pleciuku ir iš gospadinės pasidarė grytelininkė. Kai Uzdonaicia Sibire mirė, mano bobutė pasiėmė Uzdonaicia ir paėmė jos dukrelę Marijoną pas save, neva už išduktę, nors pati turėjo keturias dukteris. Jų tarpe vyresnioji duktė Rozalija -- vėliau mano motina Žukauskienė. Šitoji Marijona išgyveno Baronų namuose virš 40 metų. Pas juos ir pasimirė. Aš ir mano seserys, kai nuvažiuodavome

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVERgreen 2-6440

VYTAUTAS BELECKAS
SALĖS IR RESTORANO
SAVININKAS

Salė vestuvėms ir kitoms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

PASKUTINIS DIVIDENDAS PAKELTAS IKI

3 1/4% metams

(3% reguliaraus ir 1/4% extra)

SKAIČIUOJAMAS METŲ KETVIRČIAIS

Taupyk Čia -- Daugiau Uždirbsi -- Nelauk!

THE *Kings County*
SAVINGS BANK

Incorporated 1866

2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

135 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

pas savo senelius, Marijoną vadindavome tetula ir bučiuodavome jai ranką. Kaip savo žmogų, labai ją gerbė ir mano motina, o vėliau, po 12-kos metų, sugrįžęs iš Sibiro, gerbė ją ir mano senelis Jonas Baronas, ir kiti jo broliai. Šitai Marijonai Baronai atidengdavo visas savo šeimos paslaptis ir tardavosi su ja kaip su savo šeimos nariu. Atvirai kalbėdavo su ja ir apie A. Barono santykius su Praniauskaite.

Nors Tumas-Vaižgantas ir prof. M. Biržiška rašo, kad Praniauskaite, pastebėjusi A. Barono gabumus, nupirkusi jam Telšių gimnazijos keturių klasių diplomą ir pasiuntusi į Varnių seminariją, bet aš iš savo bobutės su M. Uzdonaicia pasikalbėjimų girdėjau visai ką kita. Žinoma, būdamas vaikas, aš mažai ką supratau, bet vėliau, paaugęs, kai ką sužinojau ir daugiau -- o būtent, kad abu jauni poetai, A. Baronas ir K. Praniauskaite, buvo vienas kitą pamilę! Iš pradžių jie vienas kitam rašė: „Siostrze w Bogu“, „Bracie w Chrystusie“. Bet vėliau -- Baronas rašo: „Plody twych uczuć zachwycające“. Dar vėliau A. Barono: „Latami młodzi, przyjaźnią starce“... daug ką pasako.

Pripažįsta Tumas ir A. Baranauską įtaką Karolinai Praniauskaitei, kai ji drąsinusi jį, o jis tik guodėsis, kad jos daina, kaip gražus gegužės mėnesio lietus, pripildąs jo dvasią ramumu: „Žmogus, tarytum, klausytumei ir klausytum... O, kaip puiku, gyvenant tarp šaltų, kaip ledas, žmonių širdžių, išgirsti tokią karštą širdį...“ Apie tai rašo J. Tumas, kad „laime ateity, garbe Antanas nesitūpinas, nes tai ne jam esą skirta; bet skausmu suspausta širdis verčianti jį rašyti, nes tame jis randąs ramumo. Nebe garbei jis dabar rašąs“. Tokius pasisakymus bei susirašinėjimus J. Tumas vadina „erotinių jausmų budimu“, kuriuos greit nuslopiniusi seminarija!!! Iš šių jo žodžių matyti, kad Tumas apie A. Baranauską ir K. Praniauskaite santykius žinojo kai ką ir daugiau. (Bus daugiau)

GEGUŽINĖ BALFO BALDAI

Brocktone rugpiūčio 17 d. sekmadienį, Romuvos parke rengiama didžiulė lietuviška gegužinė. Gegužinę ruošia susidėję trys Balfo skyriai: Bostono, Brocktono ir Norwoodo. Pelnas skiriamas dideliems Balfo šalpos darbuos. Gegužinėje pasižadėjo dalyvauti Ona Ivaškienė su savo šokių grupe. Bus dar ir kitokia programa.

Kunigų Vienybės seimas šaukiamas rugsėjo 25 d. Statler viešbutyje, New Yorke. Seimo posėdžiai prasidės 10 val. r.

Laiškas žmonai...

(Tęsinys iš 2 psl.)

besų ir visumoje pasirodo, kad jis pats protingiausias žmogus pasaulyje, o mes tik durniai...

Velnio iš nuosmukiškojo taško išeinant Nemūnas, kaimo svirtys, sudžiūvinta maldaknygėje ramunėlė, rugių gubos -- "napliuvat".

Baigdamas ir aš tavęs moderniai literatūriškai paklausiu: -- Agotėlė, ar tavo bamba giliai įdubus? ...

Jonas Rūtenis

Skautai...

(Tęsinys iš 4 psl.)

Borinėmis dekoracijomis taip pat bus stengiamasi įrodyti, čia yra lietuvių skautų stovykla. Vartai, papuošimai ir pati skautų uniforma bus toks įrodymas. TS ženklas -- Geležinis Vilkas. Prasmingas simbolis šiems laikams, kada mes privažome visomis išgalėmis skelbti pasauliui apie didžiąją kruviną skriaudą, kurią kenčia nekaltą tautą prie Baltijos ir Nemuno krantų.

LSB Užsienio Skyriui iki šiol pranešė, kad stovykloje kaip svečiai dalyvaus ukrainiečiai skautai ir skautės, vengrai lenkai, rusai ir Irano Vyriausio Skautininko pavaduotojas.

Amerikos ir Kanados lietuviai yra kviečiami šią stovyklą gausiai aplankyti. Jei rengėjų viltys išsipildys, tai ši stovykla bus didžiausias bet kada buvęs lietuviško jaunimo susibūrimas Amerikos kontinente.

Vaižgantas...

(Tęsinys iš 7 psl.)

savo didžiuliais miškais, žavingais ežerais, vingluotomis upėmis, puošniomis kalvomis bei pilakalnišiais, kvepiančiomis pievomis ir neišmatuojamais laukais buvo Vaižganto tikroji motina, užtarėja, ramintoja. Jis apie Lietuvą taip kalba:

"Mieša malonu Lietuvoje ne tik dėl to, kad įvairi, dar ir dėlto, kad įdomu, slėpinga. Visa jos gamta, tai vienas išties geriausias senovės dokumentas: tik mokėk jo raides paskaityti."

Vaižganto asmenybės branduolys -- tai jo lietuviškumas ir nuoširdumas. Jam lietuviybė buvo ne tik pareigos, bet ir garbės dalykas. Jam lietuviybė buvo visų darbų akstinas, nuotaikos kelėja, vienybės šaltinis.

PRIMARY DAY TUESDAY, AUGUST 12, 1958

3 to 10 P. M.

DEMOCRATIC CANDIDATES

14th ASSEMBLY DISTRICT

VOTE FOR ACTIVE LEADERSHIP
FOR WILLIAMSBURG AND GREENPOINT

FOR LEADER

 16 Joseph J. Orlando

FOR CO LEADER

 18 Stella B. Kastava

FOR ASSEMBLYMAN

 9 Edward V. Gronet**VALLY'S
Restaurant**Savininkas
JUOZAS VALKAUSKAS

JONAS SRUGIS

Vieta, kurią lanko visi --
senieji, čia gimusieji ir
naujieji lietuviai.
865 BANK STREET
WATERBURY, CONN.
Tel. Plaza 3-9838**LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI****JUOZAS KAVALIAUSKAS**LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136**CHARLES J. ROMAN**(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110**JOHN BALTA DUONIS**
Frankford Avenue**CAFÉ**1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street Brooklyn 1, N. Y. MAin 4-6400
700 Caroline Avé. N. Valley Stream, N. Y. VALley Stream 5-0783

LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

VIENYBĖS SKAITYTOJAI PERKANTIEJI
MEDŽIAGAS SIUNTIAMIAMS LIETUVŲ,
GAUNA 10% NUOLAIDĄ.Tik asmeniškai atsilankę, galėsite įsitikinti, koks
didelis vyriškų ir moteriškų medžiagų pasirinkimasMūsų krautuveje gausite viską, kas tik reikalinga jūsų
artimiesiems Tėvynėje pradžiuginti.Vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos
žemesnėmis kainomis, negu kitur.

DORION MFG'S OUTLET STORES, INC.

148-09 Jamaica Avenue Jamaica 35, N.Y.
(Išlipni Sutphin Blvd. Stotyje) Tel. AXtel 7-6082**HELEN POVILANSKIENE**Baras - Restoranas - Salė šeimyninėms pramogoms
158 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9737**BARAS IR RESTORANAS**

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

Stiklinis baras. Viena gražiausių užėgų Brooklyne.

273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 4-9533

WHITE'S DRUG, INC.Mes siūniame įvairius
vaistus jūsų giminėms
Lietuva
29 MILLBURY STREET
WORCESTER, MASS.
PL 4-0110**KARLONAS**FUNERAL HOME
Lietuviams tarnauja dau-
giau kaip 20 metų.280 CHESNUT STREET
New Britain, Connecticut
Telefonas: 9-1181**J. Markiewicz**AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Connecticut
Telefonas: LOcust 2-9229Visame New Yorke nerasete gražesnių ir
patogesnių salių kaip**GRAND PARADISE**Ka nerengtumėte: koncertą, vestuves, prakalbas ar šokius
-- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.

L. MOLIN, Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123**Ar Jūs
Nepermokate**

už savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų
moka daugiau, negu reikalinga.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras,

Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutaupymui,

geresnei savo apsaugai ir

greitesniam patarnavimui,

reikalaujant nuostolių atlyginimo.

Kreipkitės:

ALBERT F. PETERS**(PETRAUSKAS)**

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 Queens Blvd., Forest Hills 75, N. Y.

Tel. VI 3-1477

NAMŲ ADRESAS:

106-55 95th Street, Ozone Park 17, N.

Lietuvių vadovaujama

Schuyler Savings & Loan AssociationOF KEARNY, N. J.
įsteigta 1924 m.24 Davis Avenue Keamy, N. J.
Telefonas WY 1-7260Atdara kasdien, išskyrus šeštadienius, šventadienius,
nuo 10 v. r. iki 3 v. p. p. Penktadienių vakarais nuo 6
iki 8: 30 v. v.KAPITALAS \$1,700,000 MOKAMA 3%
Apdrausta iki 10,000 dol.Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus,
įvairiausiais apdraudos reikalais, federalinių ir
valstybinių taksų (INCOME TAX) užpildyti, pirk-
mui piniginių perlaidų (MONEY ORDERS),

kreiptis

HAVEN REALTY

Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
TEL. VI 7-4477Kasdien - 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Sėkmadieniais - 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

BANGA TELEVISION

V. ZELENIS, Sav.

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
(Prie Crescent St.) Tel. AP 7-0349

PARDUODAMA SU NUOLAIDA:
Televizija, radijas, HI-FI fonografai (tape re-
corders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai,
dulkių siurbkliai ir t. t.

TAISOMA: televizija, radijas, HI-FI.
Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.

Lietuviai Advokatai

ST. BRIDIS, Jr.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
APllegate 7-7083

CLEMENT A. VLKET
(Vokiečiais)
41-40 74th STREET
Jackson Heights 73, N. Y.
NEwton 9-6620

A. J. WESLAN
16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6116

PARK FLORIST
MATTHEW MAZEIKA,
Savininkas

Gėlės pristatomos į bet
kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
(Škerai nuo Haven teatro) Tel. VIRginia 9-3112

PASINAUDOKITE RETA PROGA

Buvo \$93.50

Dabar \$44.50

KAINOS MŪSŲ KRAUTUVĖJE DABAR
NUMUŠTOS 50%

GERIAUSIOS RŪŠIES LOVOS IR MATRACAI

**CYPRESS BEDDING
& MATTRESS CO.**

3427 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

(Tarp Lincoln ir Nichols Ave.)

Telefonas: AP 7-8802

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Ivairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIRginia 3-3544

**REPUBLIC WINE
& LIQUOR STORE**

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAICIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-2089

A. ANDRIUSKEVICIUS
Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIŲ
485 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-2318

BILL'S BAR
(Buv. Atletų Klubo name)
W. OSIPAIUSKAS
Savininkas
Geri gėrimai, geras maistas,
draugiška nuotaika
168 MARCY AVENUE
Brooklyn 11, N. Y.
EV 4-9709

**LIETUVIŠKA DUONA - LIETUVIŠKAS SŪRIS
LIETUVIŠKOS DEŠROS IR SKILANDŽIAI**

JONAS ANDRULIS
Michigan Farm Cheese, Inc.
Fountain, Michigan

PETRAS LISAIUSKAS
64-09 Clinton Avenue
Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY
131 Inslee Place
Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų, kreipiasi į jų gamybos genera-
linį atstovą PETRĄ LISAIUSKĄ, 64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.

Tel. TW 4-8087

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedejas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
64-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. VIRginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR Tel. EVergreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Koplyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius
įvairiems reikalams.

VIENYBĖ

Prudencija Bičkienė ir kiti op. solistai, laimėję American Opera Auditions, ateinančią savaitę dainuoja Nuovo Teatre Milane, La Boheme ir Tosca operų pastatymuose. Ta pačia proga, John L. Magro, Amer. Opera Auditions prez. skelbia, kad 1959 m. vasario mėn. bus kitas konkursas dainininkams, kurie norėtų vykti į Milaną ateinančią vasarą. Aplikantai kreipiasi: American Opera Auditions, Carew Tower, Cincinnati 2, Ohio.

L. Zitkevičius, mūsų bendradarbis, mini 30 metų kūrybinio darbo sukaktį. Zitkevičius turi taiklią ir aštrią humoristinę plunksną.

Dr. A. J. Greimas, profesoriaus Aleksandrijos universitete, Egipte, šį mėnesį persikelia į Turkiją, kur pakviestas profesoriumi į Ankaros universitetą.

Pulk. K. Zuko atsiminimų knyga "Zvilgsnis praeitin", vaizduojanti gyvenimą Lietuvoje ir Sibire iki pirm. pasaulinio karo, nepriklausomybės kovas ir Lietuvos valstybės atsikūrimą, išeis iš spaudos šį rudenį. Leidžia Terra.

Marija Sims savo 20 metų kūrybos sukakčiai paminėti, išleidžia poezijos rinkinį.

J. Kačinską, kompozitorių, Bostono universitetas pakvietė diriguoti simfoninį koncertą, kuriame bus išpildyti V. Jakubėno ir J. Gaidelio simfoniniai kūriniai.

J. Stukas, Liet. Atsiminimų Radijo valandos direktorius, praneša, kad šį sekmadienį įvyks Nacionaliam Jamaicoj, Polish National Hall, radijo piktike bus renkama Miss Lithuania.

J. Valako turimas naujasis lietuviškos muzikos plokšteles įkurdavo į juostą NBC radijo stoties inž. J. Oakshott, žadėdamas jas perduoti per savo radijo stotį.

I. Sipavičius, iš Chesterton, Ind., Vienybės skaitytojas, rašo, kad Jehova's Witnesses (Jehovo liudininkų) suvažiavime New Yorke praeitą savaitę dalyvavo 86 lietuviai net iš tolimiausių Amerikos vietų, drauge su 123 kitom tautybėm. Viso suvažiavime dalyvavo apie porą šimtų tūkstančių žmonių.

M. Kižytės vadovaujamas ALT Informacijos Centras surinko ir išleido pilnus tekstus sveikinimų, kurie buvo gauti Amerikos lietuvių kongreso proga Bostone, iš Baltųjų Rūmų, 27 senatorių ir 55 kongresmanų.

Mykolas Slapšys šią savaitę išvyko vienam mėnesiui atostogų automobiliu po Ameriką. Pirmiausiai žada aplankyti Chicagoje Poderius ir Bagdonus, vėliau apsilankyti Texas, Arizonoj, Colorado. Jis pasiryžęs pamatyti ir tolimąjį San Francisco bei Los Angeles.

Lietuviška filma New Yorke

Praėjusį šeštadienį pora šimtų lietuvių turėjo progos pirmą kartą pamatyti Lietuvos kino studijose pagamintą savaitinę kiną kroniką "Kanados lietuviai Lietuvoje" ir ilgo metražo garsinį filmą "Tiltas" susuktą pagal J. Dovydaičio scenarijų.

Filmai buvo rodomi Lietuvių Literatūros Draugijos 185 kuopos iniciatyva Kultūrinio Centro salėje.

Tai nebuvo pirmieji filmai susukti pokario metais Lietuvoje. Prieš karą bandymai susukti savo lietuvišką filmą nedavė gerų rezultatų, bet po karo Lietuvoj buvo pradėta daugiau kreipti dėmesio į kinomatografiją. Po kelių silpnų filmų, 1956 m. buvo pagamintas kiek geresnis "Tiltas", gi paskutiniai filmai, V. Mikalausko "Zydrasis Horizontas", ir ypač L. Tautimo filmas apie Neringą, atidengia retą Lietuvos grožį. Šiuo metu Lietuvos studijose baigiami sukkti du nauji filmai: "Julius Janonis", pagal J. Mackonio scenarijų ir linksma komedija "Kalakutai", pagal A. Gričiaus-Pivošos scenarijų.

Newyorkiečiai lietuviai šį kartą pamatė eilinį filmą, kuris vis dėl to meniniu pastatymu neblogesnis už kai kuriuos Hollywoodo smarkiai reklamuojamus filmus.

Kadangi Lietuvoj techninis kino personalas ir režisieriai yra baigę Maskvos kinomatografijos institutą, tai nenuostabu, kad pastatyme ir artistų vaidyboje jaučiama stipri rusų kino mokyklos įtaka. Vietomis net jaučiamas šabloniškas kopijavimas rusų filmose priimtų trafaretų.

Tas patėsina, kai kuriuos jaunus kinomatografininkus, bet nuostabu, kaip galėjo pamiršti Vakarų mokyklos režisierius Miltinis, šioj filmoj dirgavęs artistams, prieš karą daug dirbęs Prancūzijoje su garsiuoju prancūzų artistu Jean Louis Barault ir vaidinęs prancūzų filmoje "Helene".

Kalbėti daug apie filmo "Tiltas" scenarijų nėra ko. Parašytas Tarybų Lietuvos rašytojo J. Dovydaičio, didelio katalikų veikėjo prof. Dovydaičio sūnaus, prisilaikant visų reikalavimų, kurie ten statomi scenaristui. Bet matyt, kad kažkas o gal ir jis pats, sukant pakeitė scenarijų, ir, reikia pasakyti, išėjo labiau kinomatografiškesnis ir

naturalnesnis negu buvo originale. Filmo intriga mezglasi gerai, nors ji sena, kaip senas pasaulis: du broliai (vienas geras, kitas blogas) myli tą pačią merginą, kai aplink juos vyksta karas: Lietuvą valdo rusai, užpuola vokiečiai ir vėl grįžta rusai...

Artistų vaidyba kiek teatralinė. Bet tai suprantama, nes neturint paruoštų kino artistų, vaidinti tenka kviestis artistus iš teatru.

Triukšas miestelio bombardavimo silpnas, kiek geriau vykęs tilto sprogdinimas, tačiau ir jis nesudaro pilno tikrovės vaizdo.

Kaip teko pastebėti, publikos didesnis susidomėjimas buvo kronikine filma, kurioj rodomas Kanados lietuvių laikymasis Lietuvoje, nes čia galima buvo pamatyti ne romaną, bet tikrą Lietuvos gyvenimą, negrimuotus veidus ir miestus. Gaila tik, kad šis filmas trumpas, tesitęsias vos 10 minučių.

Tiems, kurie pažinojo Nepriklausomąją Lietuvą, gal kiek juokingai skamba diktorius žodžiai, kai jis kalba apie viską naują, o rodo senuosius Pažangos ir Pieno Centro rūmus, dar prieš karą asfaltuotą Laisvės Alėją su prieš karą statytais kioskais. Bet diktorius neišdrįso to pakartoti apie Kauno rotušę, pa-

sitenkindamas tik pasakyti, kad ji atsinaujino...

Nežiūrint kai kurių minusų, šis pirmas kultūrinės kregždės iš Lietuvos pasirodymas yra sveikintinas dalykas. Lauksime kitų lietuviškų filmų, ypač dokumentalinių. (vg)

PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

* Rugpiūčio 9 d., šeštadienį, Liet. Studentų Santara rengia išskylą automobiliais į Montauk Point, L. I. Išvykstama tą pačią dieną 9 val. ryto automobiliais nuo J. Valaičio Arlington uželgos, 385 Arlington Ave. prie Hale Ave. (BMT Jamaica linijos Norwood stoties). Vyksta Santaros nariai ir svečiai. Dėl papildomų informacijų telefonuoti MI 1-3308.

* Rugpiūčio 9 d. 6 val. vak. V. Belecko patalpose, 1883 Madison St., Brooklyne, įvyks Lietuvių Sporto Klubu metinis susirinkimas.

* Rugpiūčio 10 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Liet. Atsiminimų Radijo valanda ruošia metinį radijo pikniką Jamaica Polish National Hall, 108-11 Suthpin Blvd., Jamaica, N. Y. Bus renkama "Miss Lithuania" ir šokių kontestai.

* Rugpiūčio 17 d. Lindene, Laisvės parke, 340 Mitchell Ave., įvyks Darbininko metinis piknikas. Pradžia 2 val. p.p.

PLB SEIMAS

* Rugpiūčio 28: 10 val. rytą PLB Seimo atidarymas Statler viešbutyje, 7th Ave., 32nd and 33rd Street, New Yorke. 12 v.

VIRŠUJE: Pasaulio Lietuvių Seimo biudžeto komisija svarsto, kaip daugiau surinkti pinigų, nes išlaidos šiam seimui bei koncertui suruošti yra nemažos. Nuotraukoje (iš kairės) biudžeto komisijos pirmininkas adv. Ch. S. Cheleden, Liberty Federal Savings and Loan Association prezidentas, Seimui šaukti komiteto pirmininkas prelatas J. Balkūnas, išdininkas A. S. Trečioakas ir nariai Ignas Budreckis ir Julius Paknis.

Vyt. Gedgaudų nuotrauka

diens? Spaudos parodos atidarymas Statler viešbutyje. 4 v. p.p. meno parodos atidarymas Riverside muzėjuje, W. 103rd Street ir Riverside Dr., New Yorke. 7:30 v. v. kamerinės muzikos koncertas Riverside muzėjuje.

* Rugpiūčio 29: visą dieną PLB Seimo darbo posėdžiai Statler viešbutyje.

* Rugpiūčio 30: 10 val. rytą PLB Seimo darbo posėdis Statler viešbutyje. 12 val. dieną sporto šventės atidarymas. 3 val. p. p. PLB Seimo iškilmingas posėdis Statler viešbutyje.

* Rugpiūčio 31: 10:30 v. rytą iškilmingos pamaldos už Lietuvą Sv. Patricko katedroje, 5th Ave. ir 51st St., New Yorke. 2 v. p.p. PLB Seimo koncertas Carnegie Hall, 7th Ave. ir 57th St., New Yorke. 7 v. v. PLB Seimo pabaigtuvių iškilmingas banketas ir šokiai Statler viešbutyje.

E. Dvarionaitė - Miniukienė, vargoninkaujanti lietuvių parapijoje Hartforde, šiomis dienomis Hartfordo universitete muzikos kolegijoje gavo magistrės laipsnį.

LIUCIJAI IR VINCUI SAUDŽIAMS

MYLIMAI MOTINAI IR UOŠVEI LIETUVOJE MIRUS

UŽUOJAUTĄ REIŠKIAME,

V. Butkienė, Kašubai, Miklai ir Senikai.